Porto opłacono ryczałtem

Ч. 12 (447). Неділя, дня 18. марта 1928. Рік X.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год 1½—2½.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕНЬ: за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошенне 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Програна кампанія виборча.

Український нарід під Польщею програв виборчу кампанію. Українці здобули всего 37 мандатів; з того національний табор Обєднання 25 послів, а українські соціялістичні партії (в тім і Партія Праці) 12 послів. Вибрано ще вправді 9 сельробів, але це партія інтернаціональна, і її до українських партій зарахувати не можна. А колиб хто ще і цих сельробівських послів таки хотів зарахувати до українських, то в такім разі число здобутих мандатів виносилоб 46.

А що Українці на підставі ординації моглиби вибрати 65—70 послів до сойму, то виходить, що наш нарід стратив 20—24 мандати. А коли, і то зовсім слушно, інтернаціональний табор сельробів возьмемо поза національні скобки, то ми вибрали мало що більше над половину того числа послів, яке могли вибрати. Тому коли одна ґазета пише про „повну побіду“ листи ч. 22, то пише свідому брехню щоб дальше дурити несвідомих селян.

Ця програна виборчої кампанії була сподівана. Предвиджували ми її тай легко було кождому її предвидіти. Партійна, впрост звіряча ненависть, яка вже тільки ран завдала нашому національному життю, яка розвалила нашу державність, принесла погром і тепер — при виборах. Наші партії не пішли за голосом найсильнішої і найстаршої орґанізації УНДОбєднання, не згодились на утворенне спільного виборчого фронту і сотки тисячі голосів змарновано. І так в перемиськім змарновано понад 27.000 голосів (щоб бути вибраним вистарчало 19332 гол.!) і тут ми стратили оден мандат. В тернопільськім повіті змарновано 54 000 голосів — отже страчено два мандати і тд. Страшні цифри вийдуть, коли разом зрахуємо страчені українські голоси у всіх виборчих округах.

На Волині вислід виборів впрост катастрофальний. При виборах в р. 1922, коли там всі партії йшли разом, вибрано нашими голосами всіх 16 послів. Тепер через розбитте вибрано лишень 6 послів — з того 3 комуністів — отже властиво вибрано лишень 3 українських послів. І чиж не мають чим радуватись польські політики? Стара політична рецепта „Puścić Rusina na Rusina“ знову святкує тріюмф!

Кожда програна кампанія приносить з собою двоякі втрати: 1. матеріяльні, 2. моральні. Ті втрати принесла і наша виборча кампанія. Наша матеріяльна втрата — це брак половини українських послів в соймі. Але ця втрата є нічим супроти страшних втрат моральних, нанесених нашому народови виборчою аґітацією. І от над тими останніми втратами слід нам спинитись.

Виборча аґітація в культурних народів має велике значінне для політичного вироблення і освідомлення народних мас — є отже школою, яка виховує невироблені політично маси, освідомляє їх ідеольоґічно і заправляє до політичного життя. У нас натомісць виборча аґітація обмежилась каптованнєм голосів і то так безоглядними, брутальними способами, що аж лячно стає, коли про них подумати. Були віча, де кандидат про нічо иншого не говорив, як лиш про свого противника. Розбирав його до нага в очах несвідомої маси, всі особисті (не політичні!!) рахунки з ним полагоджував — ба навіть виводив його життє від суки — мовляв „сукин-син“! І це говорив освічений інтеліґент-кандидат про другого освіченого інтеліґента-кандидата, з котрим пару місяців взад — як кажуть—разом проходжувався і запевняв його, що нічо не має йому закинути. Ог-таку „освіту“ ширилось між селянством і доходило до того, що критичніщі уми серед селянства прилюдно протестували проти такої „аґітації“. Подібних прикладів ми навелиб без ліку.

Це вносило між селянство страшну дісорієнтацію, зовсім зрозумілу супроти особистої, впрост негідної аґітації. Свідоміщі селяне руки ломали, з розпуки, що їм робити супроти цего аґітаційного розбишацтва, а менше свідомі, на питанне: на кого будуть голосувати, відповідали: „не знаю“, і в дні виборів або зовсім не пішли до виборів, або як пішли, то голосували на чужу листу, яку захвалив аґітатор і зробив надії на матеріяльні користи зглядно грозив репресіями. „То голосованне і так нічо не варта“ — оправдував свою совість байдужний, несвідомий селянин.

Цим треба пояснити, що в львівськім окрузі (повіт) здержалось від голосовання 84.000 виборців, в станиславівськім — 111.000, в самбірськім — 65.000, в стрийськім — 69.000, в тернопільськім — 90.000, і тд. і тд. Знову страшну цифру одержимо, коли зсумуємо цих байдужних у всіх повітах.

Так отже злочинна тактика і огидні методи аґітації наших політичних партій, замісць піднести уровень політичної свідомости серед селянства, лишили руїну, яка є пречистим свідком нашої неврілости політичної. Чиж не має слушности наш найсильніщий інтеллект політичний п. Вячеслав Липинський, котрий каже, що коли нам прийдеться творити державу, то наші провідники передовсім себе самих виріжуть. І питаємо: Що булоб з нами тепер, якби над нами не стояв польський жандарм з баґнетом? Болюче це питання, але конче його треба поставити.

Демаґоґія нашої аґітації партійної перейшла всі границі приличности. Інтеліґентні люди, замість вести маси, ішли в хвості тої маси і підлещувались в такий гидкий спосіб, що сором про це писати.

І тому довго-довго прийдеться нам лічити ті моральні рани, які завдала нам виборча аґітація.

Наш часопис не є орґаном „Обєднання“. Є це зовсім незалежний орґан. Ані один з людей, які дописують до „Укр. Гол.“ не був між кандидатами — за виїмком п. Струтинського, який зрештою вийшов послом з державної листи і не потребував аґітувати за собою. Одначе через цілий час виборчої акції підпирали ми Обєднання тільки з мотивів ідейних. А саме цю орґанізацію уважали ми такою, яка своєю силою політичною і впливами одинока може стояти в осередку нашого політичного життя. Вибори це потвердили. Тому ми були за тим, щоби коло Обєднання в важній хвилі обєднались всі політичні партії. Це не сталось і Українці програли кампанію виборчу.

Здавалось, що погром наш при соймових виборах приведе до опамятання при виборах до сенату. Так ні! Під тими самими гороскопами відбуваються і вибори до сенату, яких вислідів ще не знаємо, коли отсю статтю даємо до друкарні. Але ці висліди не можуть бути кращі, як висліди соймових виборів.

Одна з наших партій з впертістю маняка без дрібки виглядів на який-небудь успіх, також поставила „свою листу“, щоб і собі причинитись до другого погрому. Тому що прилюдна опінія уважає протектором цеї партії б. през. Національної Ради ЗОУНР, п. Дра Евгена Петрушевича, треба сподіватись, що він прилюдно забере голос в тій справі і успокоїть прилюдну опінію. Прецінь його імя є історичне і всім залежить на тім, щоб його імя перейшло до історії чисте.

До виборців 48. виборчого округа!

Проминув день 4. марта, перший день ударного бою за наші виборчі права. Все національно думаюче Українське Громадянство, — для якого ніякі инші згляди, лишень народня справа були провідною зорею — згуртувалось під жовто-синим прапором Українського Національно-Демократичного Обєднання, і віддало свої голоси на виборчу листу ч. 18. В той спосіб здобуло наше Обєднання 1 мандат посольський до Сойму. Цей мандат був зложений в мої руки і я вістав вибраний Вашим послом до сойму у Варшаві.

І дві думки ворушать мене в цій хвилі.

Перші за все стелиться моя думка признанням і поклоном цій свідомости, відпорности і силі всіх тих Братів і Сестер, які, не зважаючи на ворожу проти УНДО — аґітацію з усіх сторін, не далися ні відстрашити ні збаламутити та в імя національної орґанізованости і карности несли до виборчої урни картки нашого визвольного бою, картки листи ч. 18. І коли мимо всяких надужить та мимо найогиднійших клевет, якими з усіх сторін поборювано виборчий список ч. 18, наша листа виборча, листа Українського Національно-Демократичного Обєднання потрафила заняти в нашому виборчому окрузі що до числа голосів трете місце поміж кільканайцятьма листами виборчими і скількостю одержаних голосів перевисшає всі инші листи, які йшли у виборчий бій під назвою українських — то є це наглядним доказом ідеї, є доказом Вашої свідомости, характерности і карности, дорогі Братя і Сестри. Є це доказом, що довголітна праця, яку я, а враз зі мною та перед мною несли в Народ ті люде, що вірно і непохитно, у добру і злу хвилю гуртувались під жовто-синим прапором, знайшла у широких мас зрозуміння і тверду, нічим не захитану прихильність.

Тож всім Вам, знані і незнані Сестри і Братя, по всіх закутинах великого нашого виборчого округа ч. 48. мій привіт і поклін.

А друга думка, це жаль, що не віднесла наша листа у нашому окрузі повної побіди, та що кромі мене не вибрано з цеї листи більше кандидатів. Велика шкода і жаль, що враз зі мною не зістали послами о. Йосиф Маринович і Василь Подубинський — селянин з Сяніччини. Сталось це ізза розбиття наших національних сил, та розстрілення голосів українських виборців на ріжні листи. Знаємо, що знайшлись між нами люди, що захитались перед ріжними погрозами і приобіцянками та голосували на листи польські. Знаємо дальше, якими клеветами і негідними закидами поборювано в усіх сторін Українське Національно-Демократичне Обєднання, а передусім особу мою і о. Йосифа Мариновича. І знаємо, що в тій виборчій аґітації проти нас переступлено і то дуже переступлено границі чесної ідеольоґічної боротьби.

Тому великий жаль мусить огорнути розум і серце кождого Українця, що в цей преважний час замісць іти одним спільним фронтом проти спільного ворога, ми розбились і розєднали наші сили! Як провадило Обєднання виборчу працю і з чим ми йшли в Народ — доказують численні арештовання тих, що несли визвольний прапор Українсько Національно-Демократичного Обєднання. Ті многі премногі наші товариші, що сидять у вязницях, є доказом, що ми несли праздиво освідомляючу працю. В нашому виборчому окрузі кандидат на посла Василь Подубинський, Осип Сенечко, Петро Повх, Евген Домарадзький, Василь Ґалазика з Гнаткович і инші, що за свою працю опинились в тюрмі, є наглядним доказом проти кого ми боролись і боремось, є доказом, що ми бачили виборчу працю не в поборюванню і оклевечуванню тих, що з українським словом на устах йшли проти УНДО а лишень в правдивім освідомлюванню і орґанізованню наших народних мас до боротьби за права, належні Українському Народові.

Затихла боротьба виборча та не затихне боротьба за права Українського Народа. Боротьба це довга — затяжна і коли хочемо її побідним увінчати успіхом, мусимо зєднати всі наші зусилля до спільної праці.

Нехайжеж „забудеться сромотня година“ нашої братовбійчої сварні, нащого розєднання. Праці у нас за богато, противники наші за сильні, щоби ми могли жити дальше в коромолах. Живемо для праці для народа. Живемо для боротьби о його права. Лучімся під жовто-синий прапор, під яким лилися потоки крови за визволення нації, зрошуючи червону, на стрілецьких могилах калину.

Вдивлені в цю нашу провідну зорю з повною вірою в здійснення наших визвольних ідеалів підемо в бій з піснею на устах: „А ми тую червону Калину піднесемо, а ми нашу славну Україну гей, гей розвеселимо“.

Перемишль, д. 7. березня 1928.

Др Володимир Загайкевич.

Німці а вибори.

Кождому Українцеви, що читає німецькі ґазети, які видають Німці в Польщі, лице паленіє зі сорому на згадку про нашу програну в виборчій боротьбі. В німецьких ґазетах вступні статті затитуловані впр. так: „Der Sieg der Treue“ („Побіда вірности“) „Die deutsche Treue lebt noch“ (Німецька вірність ще живе“) і тд. Так славлять Німці в Польщі свою перемогу при виборах, славлять вірність німецьких виборців великому німецькому народови.

Тай мають чим почванитись Німці в Польщі.

Німців в Польщі є ледви 1,090.059 осіб, а вони вибрали 21 послів до сойму. В попереднім соймі мали Німці лишень 17 своїх послів, а тепер будуть мати 21 — отже 4 послів більше. Всі їх посли стоять на національнім ґрунті і всі як оден муж, в однім клюбі, будуть обстоювати права німецького народу.

Що-ж дало Німцям таку блискучу перемогу при виборах? Сталева єдність. Всі Німці як один муж стали до виборів і одною лавою голосували на листу національних меншостей ч. 18. Німецькі селяни не дались взяти всяким підкупленим аґітаторам, вони свідомі того, що значить єдність.

І тому утворили Німці в Лодзі „Центральний виборчий комітет“ і прикази цего комітету були законом. Хто відважився не слухати цего комітету, той уважався і уважається у них зрадником. А треба знати, що вороги німецького народу також звербували за гроші людців, які мали завданне розбивати німецький фронт. Але німецькі селяни — то не наші. Не повірять вони ніякому демаґоґови. Вони слухають передовсім своєї загально-народної орґанізації. Ог як з гордостю пише німецька ґазета „Der Volksfreund“ („Приятель Народа“):

„...Німецькі селяни остали здорові і вірніще та кріпше держались спадщини своїх батьків, як колинебудь. Доказом цего є останні вибори. Підкуплені люди вислали сотки платних аґентів на села і засипали наші німецькі села своїми гидкими ґазетами. На плотах і стінах наліплено масами всяких відозв, які накликали німецьких селян до зради національного німецького фронту. Але німецький селянин приглядався тій комедії спокійно, прислухувався навіть промовам зрадницьких аґентів, але опісля ішов з карткою ч. 18 до голосовання, бо так наказала його національна орґанізація. Простацька аґітація і напади на провідників „Німецького Народного Обєднання („der deutsche Volksbund“) викликали врешті таку відраву до зрадницьких аґітаторів, що їх селяни проганяли зі сіл. Еміль Цербе (Emil Zerbe — це головний розбивач німецького фронту — пр. Ред.) через свої бунтівничі промови проти німецького обєднання так обурив сільське населенне проти себе, що опісля ніде селяни не дозволили йому говорити. В Рабіеи висвистали його і струтили з лавки. Навіть жінки з кулаками кинулись на него, так що він з ганьбою і соромом мусів вийти з салі. А з Хоржешови з наругою ганебно прогнали його. Коли він в пятницю перед виборами ще раз пробував в Хоржешові (мимоходом сказавши, в цім селі уродився його отець) відбути віче, то так його спекалися, що мусів навіть своє одінне випрати. Слова, які він там почув, не зараз він забуде“.

Ог чому Німці побідили при виборах. Там кождий селянин знав, що вибори це політична війна. І як у війні треба слухати головного вожда, так і в виборчій війні треба слухати загально-народної орґанізації. І як у війні вояк чи офіцер скаже, що він не може іти до бою з тим а тим, бо він йому немилий, то кождий, котрий був у війні, знає дуже добре, що з ним роблять. Німці розбивачів національного фронту гнали з села. Якийсь пан Еміль Цербе став у них славним, але з того, що його гнали з кождого села, а жінки кулаками йому грозили. Навіть рідне село його обкидало смердячими яйцями! При такій карности Німці мусіли побідити при виборах.

А треба знати, що Німці поділені є між кілька віроісповідань. Є католики, протестанти, кальвіни і тд. Були людці, очевидно заплачені, котрі хотіли розбити Німців саме релігійною аґітацією, бунтуючи католиків проти протестантів і на відворот. Але зі соромом цофнулись такі аґітатори.

Висше згадана ґазета про тих пише так: „їх також признано розбивачами німецької єдности і вони не знайши ніде послуху“.

Всі Німці, без огляду на віроісповідання сказали собі „німецькість понад все“ і пішли одним фронтом до виборів — і побідили!

А як поводились супроти виборів німецькі кольоністи в Галичині? Укр. аґітатори приїхали до одної німецької кольонії на аґітацію. Ще й такого взяли, щоб склеїв по німецьки промову. Приїжджають до війта і кажуть, що приїхали улаштувати віче. На це війт: „Шкода часу, панове, ми дістали вже давно приказ, на кого маємо голосувати. Ог дивіть, вже картки у нас з ч. 18 від тижня лежать і всі ми як оден сповнимо приказ“. Наші аґітатори, що хотіли „освідомляти“ Німців поїхали з довгими носами. Так зорґанізовані Німці.

Це нехай буде наукою для нас по програній виборчій війні. Бо доти ми будемо невольниками, доки нами будуть керувати демаґоґи — доки не возьмемо собі за приклад німецьку орґанізацію і доки з демаґоґами-крикунами не поступимо так, як поступили Німці зі своїм панком, якого кличуть Еміль Цербе, і яким тепер німецькі матері своїх дітей страшать.— Що-йно по виборах і по нашій програні деякі укр. села приходять до пізнання правди—а саме, як їх обдурили аґітатори демаґоґічних партій. Побіда польських партій отвирає селянам очі, а саме, що ці аґітатори тільки юдили селян проти листи ч. 18, а лишали в спокою всі инші листи.

Поляки про вибори в Сх. Галичині.

Поляки, користаючи з розбиття українських голосів, здобули у Сх. Галичині 23 мандати. А сподівались вони навіть менше як 12 мандатів. Отже завдяки кирині, яку посіяли українські партії, Поляки здобули два рази тільки мандатів. Ось що пише в тій справі „Słowo Polskie“:

...„В трьох воєвідствах schodnio-małopolskich польські листи здобули 23 мандати. Повисший вислід переходить богато найсміливіщі польські надії і є великим успіхом (сукцесом) воєводи Борковського. Була обава, що не осягнемо 12 мандатів. Тимчасом взяли ми 23 мандати, ледви о 11 мандатів менше, як в р. 1922, коли то українська людність в виборах участи майже цілком не брала. В окрузі перемиськім зискали ми дві третини, в самбірськім і львівськім (повіт) половину, в золочівськім, тернопільськім, станиславівськім і стрийсько-дрогобицькім одну третину числа мандатів... Тих 23 мандатів стверджує перед світом, що державно-польська консолідація червенської землі зробила в останніх літах великанські успіхи і що людність тої землі у своїй більшости чується державно-польською... Стверджене і виявлене тої події має велике історичне значінне“.

Подібно пишуть і инші польські ґазети. Годі нам ті всі голоси навести дослівно, але всеж таки наведемо те, що пише „Ilustr. Kurjer Codz., бо там пояснено, чому Поляки побідили в Сх. Галичині і на Волині. Ця ґазета пише:

...„На „wchodnich kresach“ маємо повну причину бути вдоволеними. На Волині листа ч. 1 зібрала всі польські голоси та льояльні зпоміж меншостей, і здобула **10 мандатів на загальну цифру 16 мандатів,** помимо того, що давніще не було там ані одного польського посла. Є то правдивий тріюмф засади солідарности польського народу, застосованої вповні на Волині“.

Так отже завдяки розбиттю українських голосів стратили ми що найменше 20 мандатів — десять в Сх. Галичині, а других десять на Волині. Все те треба завдячити непоміркованим зрадницьким киринникам, які навіть за юдин гріш розбили наш темний нарід на поборюючі себе партії і тим способом улекшили Полякам перемогу. Та дасть Бог, тепер що-йно нещасний нарід пізнає, як подло його отуманили зрадники-демаґоґи.

Наше селянство тут не винувате, бо темне. Воно не вміло розпізнати вовків в овечій шкірі і підюджене демаґоґами сталось таке, що пішов **брат на брата.** З цего приводу письменник, який підписується Галактіон Чіпка, помістив в „Ділі“ отсю статтю:

Брат на брата.

Червенська Земля і Погорина Волость! Скільки разів червонилась кровю перша, скільки разів курилася від пожарів друга.

Скільки разів...

Рідко коли проливала цю кров, підкладала вогонь чужа рука. Раз на століття.

А Червенська Земля червонилась, а Погорина Волость горіла — мало не що року...

Брат на брата ставав як лютий звір, очі виколював, діти на списи настромлював, жінки неславив...

А довкола вили голодні вовки, лакомим оком поглядаючи.

На твої лани, на твої ліси, на твої ріки і озера...

Потомились лицарські руки рубаючи... рідні панцирі, заніміли лицарські серця пронизані... рідними стрілами, звисли буйні голови, останньою думкою проклинаючи... брата...

А довкола вили голодні вовки...

Бо богата і гарна єси — Земле Рідна!

Розсипалися мури, розпалися остроколи, запалися башти міст і городів. З княжих замків, з лицарських хоромів, вітер попіл по полі розвіяв. Навіть у памяти нащадків мало сліду осталось...

Тільки осталось одно: Чужому десять раз прости, рідному десять раз відомсти!

І забилась та проклята заповідь у серце і затроїла мозок. Чий? думаєш: не маю відваги сказати? — Твій — український народе!

Ідеш ти крізь мандрівку століть — усе інше забуваючи — тільки одну ту заповідь бережеш і дітям і внукам передаєш — ніколи не забувши про неї.

Нехай це гетьманська булава, нехай переорана межа!

А як заграли дзвони в Софії і гомін волі розкотився далеко і широко, то першою думкою вільного народу була проклята заповідь.

Пішов у бій кровавий брат на брата, з завзяттям, з погордою смерти, якої не бачили ні Калка, ні Полтава, ні Берестечко, ні Київ, ні Львів.

Засіявся густий, понурий ліс хрестів намогильних, а спитайте їх: скільки засіяла братня рука...

Спитайте їх, а прокленете проклятy заповідь.

Одні хрести за булаву, другі за межу, а треті таки так: „по непорозумінні“.

Затихли дзвони на Софії, сконав під небом гомін волі. Тільки вітер на хрестах пісню вигравае — тужливу, сльозаву як і перед століттями.

Гине слава Дажбожого внука...

Але кому це в голові.

Не пора на дрібниці.

Пора на бій, кервавий бій, бій братній.

За що?

Байдуже, коби бій!

За булаву!

За межу!

За мандати!

Гей! Земляки! Далі всі як один! Плече об плече, рамя об рамя!

Згідно з традицією і заповітами. Брат на брата!!

Дописи.

Камянки, пов. Скалат. Хор з села Богданівки хотів дати в нашім селі концерт. От і приїхали два післанці в тій справі. А на яку ціль призначуєте дохід з концерту? — питає оден наш чоловік. „Частину думаємо дати на будову „Нар. Дому“ в Богданівці, а частину на „Рідну Школу“. От і наші людці згодились на концерт, але потайки змовились його збойкотувати, щоб „богданівські в нас не заробляли“. І хор приїхав. Шеста година, час зачинати, а гостей всего трьох, тільки на дворі гурт дітей, що чекають, якби всунутись задармо. „Що, ще нема нікого?“ — глумливо запитав через двері оден наш парібок і зник. Діріґент хору хотів щось відповісти, та побачивши, що немає кому відповідати, замовк. Тепер стало йому ясно, що Камянчане взяли його і його хор на кпини, що зробили собі з него „жарти“, на який не кождий зуміє здобутися. Пів до семої. Дальше годі чекати. Нема нікого — значить і не буде. Хор рад-нерад мусів забиратися до дому. „О, то не Богданівка — заговорив комендант поліції, що прийшов на концерт не в службі, а по просту з цікавости, послухати української пісні. „A tak dobrze na nich!“ зацвенькав по польськи оден громадянин, що уходить в селі за одного з „поважнійших“ і розумнійших господарів. „Tak im dobrze“ — бурмотів дальше підпираючись палицею, бо ноги відмовляли йому послуху — „będą pamiętać na drugi raz“. Не одно можна було побачити цього вечера в селі Камянках. Тут затріскотали двері і на двір вибігла перестрашена жінка, утікаючи перед пяним чоловіком, що гнався за нею з ломакою в руках, там знову в хаті крик, бійка, а на улиці гурт хлопців виспівує батярських пісень, що й сором слухати. Кождому „світ як банька“, ледви на ногах тримається, а прийдеться зійти з горбка, то носом. І не одно ще бачив хор вертаючи до дому. Бачив то і місяченко ясний, що виплив із за гори і замість моргнувши, як звичайно засміятись, викривив, здавалося, лице від горівчаного сопуху, що густою мракою покривав село. — Оса.

Новосілка кост. пов. Заліщики. В відповідь ред. „Луговик“ ч. 11—12 п. з. „Побіда над киранею“. Самий заголовок є неправдою, бо кирині жадної не було аж до 2 вересня т. є. до засідання. Аж від 2 вересня почалася кириня, почався роздор і припинилася освітна і фізична наука. Бо як істнував „Сокіл“, відбувалися вправи ґімнастичні, сикавкою топірцями і т. п. Розвязали Т. „Сокіл“, почався роздор, бо знайшлося кільканайцять соколів, котрі хотячи вшанувати честь свою і основника Т. „Сокіл“, не приступили до Т. „Лугу“. Від тоді перестали відбуватися вправи, перестали члени давати вкладки, так що тепер тільки істнує Т. „Луг“ на папері, а на ділі його нема. Правдою є, що ми заложили „Луг“ ще 7 серпня м. р. Але неправдою є, будьтоби ундівський аґітатор М Боярський насильно в нас заложив „Сокіл“ і подавав нам неправдиві вісти про розвязаня Тва „Лугу“. А ми далися обдурити. М. Боярському не ходило о назву товариства. А хотів „Сокола“ тому, що ся орґанізація старша і певнійша, а передовсім тому, що Соколи своїм одягом пригадують нам наших Січових стрільців, які боронили і згинули за нашу землю. А луговики мають зовсім инші одяги. А натомість правдою є, шо ми ті вісти про переслідовання властями Тов. „Луг“ самі читали і самі добровільно на соколи зголосилися, і в якім як рівнож і в Драматичнім кружку п. М. Боярський був нашим інструктором-учителем і невтомимим робітником. Дописувач, котрий є трусом і боявся чи встидався під своєю сплетнею покласти свій підпис, думає, що товариство „Луг“ є противне Українсько-Національному Демократичному Обєднанню. І бідняга не знає, що т. „Луг“ є безпартійне. Мусимо також пригадати, що не легко було в нас розвязати т. „Сокіл“, якби не пару „членів“ котрі своїми демаґоґічними клячами, попросту підюдили нашу молодь проти т. „Сокола“, так що в недовзі наші громадяни почали говорити що т. „Сокіл“ є польське. Впрочім ми думаємо, що як колись в році 1914 явно Січовики з Соколами стали під оден стяг, станутъ і тепер і Луговики враз з Соколами під жовто-синій стяг. — (Підписи членів б. Сокола).

Відень. Дня 25. березня б. р. минає 60 літ, як остаточно оснувалось у Відні українське академічне Товариство „СІЧ“. Перші спроби оснування подібного Т-ва починаються 1863 роком, однак жадна з них не увінчалась успіхом. Аж 9. січня 1868 р. зібрався гурт студентів під проводом загально знаного вже помершого А. Вахнянина, та цим започаткував орґанізаційно-культурне життя українського студенства на чужині. 21. січня згаданого року поліція затвердила статути, які ставили цілі більш забавового характеру, а 25. березня 1868 р. відбулись перші Загальні Збори, на яких вибрано А. Вахнянина першим головою „Січи“. Та з часом оказалась потреба зміни статутів, головно з приводу сварок з москофілами. І так постало студентське Т-во „Січ“, яке діждалось в цьому році свойого 60-ліття. Не вбили живого студентського духа ні поліція (Січ два рази замикано, а раз навіть цілу переписку перевезено на поліцію, де вона й досіль спочиває) ні злидні, ні брак членів, часами бувало всього около десятки, — все найшлись одиниці, які двигали Товариство з упадку та підносили до передування серед віденської української кольонії. З лона її вийшли мало що не всі наші визначні старші діячі. В часі війни було на Січи досить сумно. „Матеріяльне бідування та несвідомість, що буде завтра, чи не треба буде йти до війська, сотворювали рід психічної депресії, на яку терпіло богато тодішних студентів, а також і ціле Товариство“ — згадує сучасник. Та за це по розвалі Австрії подвоїлось життя. Не стану тут описувати подрібно, повна історія появиться в „Ювілейному Збірнику“. Згадаю коротко, що Січ причинилась в значній мірі до оснування студ. орґанізації ЦЕСУС-а, та стала співосновательлкою „Союза Славянських Студентів“ — званим ССС. Ювілейний рік застав Товариство в досить невідрадних матеріяльних відносинах. Та це, як рівнож анонімні дописи в краєвих часописах хоч-би з приводу відкриття пропамятної таблиці П. Куліша — не вразило теперішних Січовиків і утворився при Т-ві „Ювілейний Комітет“, який певний підпертя давних Січовиків, поставив перед собою два завдання: видати „Ювілейний Збірник“, та влаштувати, „Святочну Академію“. Брак матеріяльних засобів ставить не конче гарні перспективи, однак треба сподіватись, що зазиви Ювілейного Комітету не остануть без відповіди, що не тільки давні Січовики, але й проче громадянство поспішать радо з порадою, поміччю тощо, щоб гідно відсвяткувати 60-ліття Січи, найстаршого українського студентського Товариства, цього Т-ва, яке все остаючись вірним своїм традиціям, уперто стоїть на сторожі національно-культурних змагань українського студенства зосібна, та всього народу взагалі! — Січовик Ів-в.

В солідним склепі,

котрий дбає о свою добру опінію і тішиться довірєм відборців, спродаються тільки добрі і випробовані вироби. Для того в жаднім солідним склепі не брак знаного мила ОЛЕНЬ-ШІХТ. Мило се від десятків літ вироблюється в незміненій найліпшій якости, тішиться довірєм консументів.

Отже у власному інтересі купуйте тільки

МИЛО ОЛЕНЬ-ШІХТ

З Польщі і про Польщу

Пілсудський вміє борикатися зі своїми противниками. Найбільшими його противниками в попереднім соймі були

Людвік Стасяк.

Гадина.

А був він якби сотворений на жовніра. Вправи військові виконував чудово, прикази ловив лискавкою. Іменований фрайтером був нещастям для рядовика. Службіст, карний, енерґічний внедовзі звернув на себе увагу фельдфебля, який ставив єго іншим жовнірам за взір. Раз-два засвоїв собі касарняну мову. Нема проклону, якийби не перейшов через уста жовніра, нема святого імени, якогоб не опльовано. Не повірилиб люде, якби так списати той словар; а писати єго не вільно, бо на згадку касарняного плюгавства дрощ і гидота чоловіка проймають...

А як підофіцером іменований Войцех Тшмель страшним голосом закричав: „Achtung“, то кров в рядових мерзла, то всі нерви людські дрожали. На ту громову команду: „Achtung“ жовнір зривався, каменем ставав. Коли о год. 5 рано Тшмель двигнувся з ліжка і над покотом сплячих людий крикнув: „Achtung“, то якби в сорок людий грім вдарив, сорок жовнірів зірвалось, сорок людий коло ліжок як струни стануло.

Не встав сорок перший, а радше поволи вставав; скочив капраль Тшмель і в писок єго стрілив, потому пястуком єго вдарив між очі, а як жовнір повалився, копанням присилував єго встати; а як встав, вдарив єго з другої сторони пястуком в зуби. Але через те славна пруська армія здобула хосенного і карного жовніра. Він вже знає тепер, що значить, як старшина закличе: „Achtung“.

Славний був в полку Войцех Тшмель з грімкого голосу, з могучої команди. Площа до вправ перед касарнями має певно з 4 морґи, а прецінь як капраль ідучи „Parademarsch-ом“ крикне: „Achtung“, то ціле подвіря чує єго голос; здається, що шиби від львиного голосу задріжали. Він уміє модулювати акцент над буквою „а“ він якби кричав: „Achtung“!!! Цілий баталіон знає той голос, полковник зелектризований звертав голову, офіцери всі чуючи той голос, ставали.

А коли зближався падолистовий аванз, прийшов до жовнірської ізби ординанс і візвав Тшмеля до канцелярії.

Чекали там на него капітан, поручник і сотник.

— Слухай-но Тшмель, що ти за оден?

— Я уродився в Буковцу...

— То знаю. То записане в паперах канцелярії.

— Батько мій був...

— То всьо знаю.

— То прошу о прикази, пане капітан — говорив капраль випростуваний як дубчак.

— Хочу знати, яка твоя матірня мова.

— Німецька.

— Ти отже...

— Німець, пане капітан.

Сотник поглянув якось з недовірєм на Тшмеля.

— Так?? Німець??? бо ніби...

Поручник сміявся і казав:

— Тшмель, Дшмель... Назва твоя якось дивно звучить.

— Я Німець — закликав капраль, з якого очий била щирість.

— Отець твій...

— Батька ані мами не тямлю; те знаю, що були зі Шлезка!... Мій опікун був Поляком, але я від першої народної кляси говорю лише...

— Так, так. Говориш як родовитий Німець.

— Здається, що то вже наш — завважив поручник.

— В такім разі можу Тшмельови побажати.

— Слухаю, пане капітан.

— Представлено тебе до аванзу на фельдфебля.

Капральови заіскрились очі.

— Дякую, пане капітан.

— Abtretten!

Тшмель засалютував, звернувся на обцасі і іде до дверий.

— Але, але, най-но Тшмель вернеся.

— Розказуйте, пане капраль.

— Я хотів... тобі сказати... отже є річ така. Говорю до вас, як до чоловіка інтеліґентного, хайже Тшмель схоче то добре зрозуміти. Отже я капітан, хоч єсьм шляхтич і звуся von Rochlitz, прецінь я демократ і кажу, що всі назви на світі є собі рівні. То все одно, як чоловік називається. Мимо сего я демократ, хотяй von Rochlitz, єсьм переконаний, що назва німецького фельдфебля повинна бути щиро німецька....

— Що маю робити, пане капітан?

— Но, повинен Тшмель зрозуміти.

Приступив до Тшмеля поручник, який мимо сего, що був шляхтичем і мав старе німецьке назвиско, мав цілком демократичні пересвідчення і сказав:

Тшмель внесе до президентури провінціональної подання, щоби називався Дшміле...

* * *

Була то справа голосна на цілий Шлеск, в Берліні навіть о ній часописи писали. Рядовик Стоклоса не міг навчитися „Paremarsch“-у, а радше не хотів навчитись! Працював над ним фрайтер, трудився над ним сотник, всьо надармо, бо Стоклоса слова по німецьки не уміє і не знає, що підофіцер до него говорить. Фельдфебель Адальберт Дшміле внет пізнався на Стоклосі, він, досвідчений жовнір зміркував, що то навмисний спротив і відраза до військової служби. Правильник німецької армії строго заказував бити жовніра і тому Дшміле, як офіцери були в касарні, не бив його ніколи, лише навчав Стоклосу, щоби ноги витягнув, груди випрямив, голову тримав до гори і йшов, як припис каже. Тубальним голосом кричить на Стоклосу, надійшов офіцер von Buckow і питає Дшмілього:

— Що діється з тим Стоклосою?

— Неук.

— Не хоче навчитись, чи не може?

— Не хоче

— Треба вплинути на него.

— Від тижня вправляю з ним.

— Єсли не поможуть дозволені способи, то...

— Всіх способів я пробував.

— Може енерґічнійше натиснути.

Дшміле усміхається значучо.

— Коли...

— Но, я не виджу.

Офіцер відвернувся, на годинник поглянув, золоту єго коверту подивляє, звернув очі на каштан, з якого осінний вітер листя стручував.

— Стоклоса вийди наперед — закомендерував Дшміле.

Стоклоса вийшов.

— „Uoachtung“ заревів фельдфебель страшним голосом.

Стоклоса витягнувся як струна.

— Що діється з твоїми ногами, ти polnische Schwein?! — крикнув по польськи Дшміле.

— Пане фельдфебель...

— Чи будеш йти, як кажу?!!

— Я хочу йти...

— Чому не йдеш?!

— Не умію, пане...

Страшним розмахом вдарив Дшміле Стоклосу в лице, никлий хлопець відразу упав, зірвався непритомно, хотів втікати, дігнав фельдфебель, вдарив від ліва в зуби, уста залила кров, жовнір знова звалився...

переклав: Іван Біда.

Досить глянути

на етикету баньки, щоби переконатися при купні їдального олію, чи дістаєте направду найчистійший, найсмачнійший і найбільш видайний олій до їдження. Тому купуйте

Олій до їдження Schicht „NELSON!“

отсі партії: 1. народова демократія (ендеки) з 98 послами; 2. християнсько-народова (хієна) з 27 послами; 3. християнська демократія (хадеки) з 44 послами; 4. „Піст“ з 70 послами. Разом отже ці партії мали 239 послів, творили більшість і панували в Польщі від р. 1922. В травні 1926 р. Пілсудський підняв революцію і повалив міністерство цих чотирох партій з Вітосом як премієром, а тодішний президент держави Войцеховський зрікся свого уряду. Пілсудський обняв владу, погрозив послам батогом і вони смиренно вибрали нового президента держави — Мосціцького. Тепер Пілсудський зачав переводити реформи в Польщі, або як він сказав сам, зачав переводити „санацію“. Пообсаджував всі чільні місця у війську і урядах своїми прихильниками-пілсудчиками, а тепер перевів вибори до сойму і сенату. Поки-що звісні є вибори до сойму. Як же випали вони для уряду Пілсудського? Він утворив свою організацію „бльок безпартійних“ (бебеки) і ця організація виставала свою листу ч. 1, яка при соймових виборах здобула 128 мандатів. Польські партії (ендеки, хієна, хадеки і Піст), які в попереднім соймі мали 239 послів, тепер вибрали лишень 69 послів — значить мало що більше як четвертину того числа послів, яке мали в попереднім соймі. Отже Пілсудський таки добре перетеребив своїх польських противників.

Що чувати в світі?

РАДА СОЮЗУ НАРОДІВ відбула весняну сесію в минулім тижні. Мала вона полагодити побіч инших дрібніщих справ три спірні справи: 1. справу потаємного перевозу оружа з Італії до Мадярщини; 2. спір польсько-литовський; 3. спір румунсько-мадярський. У всіх трьох справах виявила Рада свою неміч і надумувалася не так над тим, як полагодити ті спори, але як охоронити себе від осміювання. В справі перевозу 5 вагонів машинових крісів з Італії до Мадярщини — Рада не могла нічо зробити, бо Мадяри вже перед тим знищили то оружів, а зелізо продали на „шмельц“. Замісць потягнути Італію і Мадярщину до одвічальности, Рада ухвалила вислати якусь комісію, котра ніби то має оглянути то зелізо продане на „шмельц“. — В другій справі, то вже вийшов впрост скандаль. А саме Польща скаржилася, що Литва дотепер не хоче з нею говорити про мир. Рада візвала литовського премієра Вальдемараса, щоби приїхав до Женеви, але Вальдемарас сказав, що не приїде, та ще й дав науку Раді, що вона не поступає по приписам статуту. Рада мусіла цю справу відложити до червня. — З третої справи також вийшла комедія. Румунія відібрала мадярським горожанам землю, признавши їм відшкодоване по 1 доляр від морґ. Мадярщина в обороні їх горожан внесли скаргу против Румунії. Рада вже кількома наворотами займалась цею скаргою, а минулої пятниці ухвалили, щоби спір розсудив полюбовний суд, в якого склад ув йшлиби також заступники невтральних держав. І хотяй та ухвала перейшла одноголосно, Румунія стала цапки і заявила, що такого рішення не хоче приймити. Отже Рада мусіла знову цю справу відложити до червня.

БОЛЬШЕВИКИ своїми конфіскатами збіжа так обурили селян, що вони постановили, лишень тільки посіяти збіжа, щоб їм вистарчало на прожиток. Селяни кажуть так: Через цілий рік гаруємо в поли, щоб в зимі продати троха збіжа та купити того, що нам потрібно — а тут, диви! Прийшли большевицькі голодранці з шандарами і забрали збіже — ще й грозили криміналом, а декого, що боронив свою працю, то й замнули. Отже будемо сіяти лиш тільки збіжа, кілько нам потрібно, щоб дітей прокормити через зиму. — І от всюди тепер ведеться між селянством аґітація, щоб не сіяти збіжа більше, як треба на прожиток родини. Цеї аґітації дуже настрашилися большевики, а їх ґазета, московська „Правда“ розкрила ясно і отверто цей большевицький страх. А саме в редакційній статті ця ґазета написала, що доля большевиків тепер лежить в руках селян. Від того, чи селяни засіють з весною землю, буде залежати те, чи на большевиків впаде таке саме лихо, яке пережили вони в р. 1920 і 1921, коли то селяни не хотіли засівати землю, а Ленін був змушений ввести нову економічну політику (неп). Далі ця ґазета пише так: Минулої осени (в р. 1927) селяни знову відмовилися засівати стільки землі, кілько лиш можна обробити. Це зробили передовсім українські селяни. Ні менше ні більше а 8 міліярдів морґів землі, які повинні бути справлені і засіяні в осени, стоять облогом. Це є протест селян проти того, що большевицькі урядовці конфіскують збіже селянам. — Далі „Правда“ пише, що все те сталося через аґітацію селян-куркулів котрих большевицькі комісарі найбільше переслідували, конфіскуючи їм безправно збіже. Оті урядовці — пише далі „Правда“ — не застановлялися над тим, до чого таке безправство доведе. Вони не предвиджували, що з весною істнованє цілої держави буде залежне від селянства. Тому тепер большевицький уряд мусить зробити все, щоб відвернути нещастє і щоби намовити селян, щоби вони засівали не лишень стільки поля, що їм треба на прожиток, але всю призначену до управи землю. — От які нові, безкровні способи революції винайшли українські і московські селяни проти большевиків.

НІМЕЧЧИНА дуже радується, що вибори для Німців в Польщі випали дуже добре. Потрібне їй це, бо вислід виборів і число німецьких голосів використає вона в заграничній політиці, а саме, щоби домагатись знесення т. зв. польського коритара, який відділяє Східну Прусію від Німеччини. А що польські Німці дуже добре списались при виборах, за се славлять їх всі німецькі ґазети.

В АНҐЛІЇ помер недавно визначний політик ліберальної партії льорд Асквіт. Разом з Льойдом Джорджем проводив в ліберальній партії. Два провідники в партії — це нагадує приповідку: Де дві ґаздині, там хата незамітана. Таке було і в ліберальній партії, бо оба провідники не у всіх справах годилися. А треба знати, що мудрі Анґлійці на 46 міліонів людности мають лишень 3 партії (не як у нас, Українців, під Польщею є їх близько 20!), а саме консервативна, ліберальна і робітнича. Ліберальна партія стоїть по середині між консервативною а робітничою партією. А що вона не є велика і має найменше послів в парляменті, то мусить хилитися то на право до консерватистів, то на ліво до робітничих послів. Асквіт більше схилявся до консервативної партії, а Льойд Джордж — до робітничої. І виходило таке, що коли Асквіт занадто нахилився до консерватистів, то Льойд Джордж тягнув його за полу і здержував. І навпаки — як Льойд Джордж занадто хилився до робітничої партії, то Асквіт тягнув його за полу. Аж як умер Асквіт, то Льойд Джордж став одиноким провідником і паном в ліберальній партії. От і Льойд Джордж вже тепер приготовляє союз з робітничою партією і хоче, щоб робітнича партія в ліберальною ішла разом до виборів. Та все таки консерватисти правдоподібно зискають найбільше послів, але не так багато, щоб взяти владу у свої руки. Трохи менше послів сподіється вибрати робітнича партія, а найменше ліберальна. Отже король, по звичаю, скаже консерватистам, щоб вони утворили міністерство. Але вони не будуть могли цего вчинити, бо не будуть мати більшости. Тому звернуться до лібералів, щоб разом з ними утворили уряд. Але ліберали відпекаються. Тоді король скаже другій найсильнішій партії, щоб утворила уряд. Але ця партія не схоче цего зробити. Тоді король звернеся до ліберальної партії, щоб вона утворила уряд. Тоді Льойд Джордж стане премієром і разом з робітничою партією утворить ліберально-робітничий уряд. В той спосіб сподіється Льойд Джордж знову захопити у свої руки владу в Анґлії.

ІТАЛІЙСЬКИЙ диктатор Муссоліні виголосив в парляменті дуже гостру промову против Австрії за те, що австрійський парлямент відважився виступити в обороні Німців у південнім Тиролю, яких Італія винародовлює. Муссоліні заперечив, неначеб Німців гнобила Італія. Навпаки — Італія дуже піклується тирольськими Німцями. Мало бракувало, а бувби сказав Муссоліні, що тирольським Німцям і в небі не буде краще, як тепер в Італії. Врешті загрозив Австрії, що як вона ще раз упімнеся за тирольськими Німцями, то тоді він не буде говорити, але ділати, себто зі зброєю виступить против Австрії. Ця мова Муссолінія погана, брутальна. Бо Австрія це мала держава з 7 міліонами мешканців, а Італія має шість разів більше населення. Отже грозити війною малій, розброєній Австрії — це те саме, що виставляти себе на кпини. Тому і цілий світ приняв промову Муссолінія кпинами, бо бачить, що Австрія має слушність, коли унялась за кривдою тирольських Німців. Симпатії всіх народів є по стороні тирольських гірняків, які впали жертвою дикого гніту італійського. Італійці хотять їм відібрати рідну мову і зіталізувати, забувши про історію, яка вчить, що неможливим є — знищити культуру і духа при помочі гніту. Сильніші від Італії держави не могли винародовити підбитих народів (от як напр. могуча Анґлія — Ірляндців!). Мабуть і сам Муссоліні в те не вірить, що говорив. Правдоподібнійшим є, що Муссоліні своїм криком хотів відвернути увагу світа від того, що Італія узброїла Мадярів і юдить їх до війни з Югославією.

ЛИТОВСЬКИЙ уряд хоче змінити зовсім дотеперішну конституцію. Передовсім має бути дожизвотний президент держави т. є. раз вибраний президент має правити державою через ціле життє. Також сойм має бути зреформований. А саме уряд хоче покликати до життя три палати: рільничу, торговельно-промислову і робітничу. Ті три палати будуть вибирати послів до сойму.

БОЛГАРІЯ святкує 50-літтє своєї незалежности, бо що-йно в р. 1878 увільнилась від турецького ярма. Цей колись маленький народець паличиві). Свій розцвіт завдячує Софія також королеви Фердинандови. Тому-то Болгари, хотяй програли війну, не важились заводити в себе республику. Навіть, коли владу взяв у свої руки большевик Стамбулійський. Хоть він міг повалити короля, не відважився на це, бо якби Болгарія не була мала короля, не булаби нині державою. Король Фердинанд по війні сам уступив з престола, а владу переняв його син Борис. Але нарід не забуває про старого короля який вивів його з темноти і пониження, і виставив йому на найкращій улиці Софії памятник. Перед цим памятником делеґації цілого краю складали оноді вінці і цвіти, а промовці славили Фердинанда як уособлення державницької ідеї Болгарії.

Ратуйте ваше здоровля!

Ратунок і Поміч для хворих мужчин, жінок і дітей!! на перепуклини, (осунення кишок) пахвини, себто боляк біля ноги, пупця і шлунка!! Без НОЖА, без КРІВАВОЇ операції!! Не занедбуйте руптури, хочби й найменьшої, бо она стає великою як людська голова, як коновка, може стати небезпечною для життя, й може спричинити скрут кишок і ґанґрену, а внаслідок того — смерть!! Радикально спинаю і усуваю найнебезпечніщі і найбільші перепуклини, через пристосовання моїх спеціяльних лічничих руптурових бандажів-опасок, що є споряджені на підставі мойого, найновійшого методу і **мною** заложені фахово і з успіхом! Спеціяльні черевні пояси на обрив кишок, великі обвислі животи, проти згрубілости черева і випадення матиці. — Елястичні і ґумові бандажі на жиляки ніг, котрі

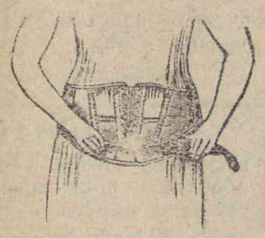

можуть тріснути і великі терпіння спричинити!! Бандажі після операції черева, сліпої кишки і штучних відходових отворів. — Зголошення хворих приймає:

Ортопед — директор РАПАПОРТ Спеціяльне лічничо-ортопедичне Заведення

від 9—1 год. і 3—7 попол. **Львів, вул. Красіцких ч. 8.**

УВАГА: Кождий хорий повинен **особисто** явитися в заведенню, а свій приїзд заповісти письмом або телеґрамою, аби довго не чекати на приняття.

Вислід виборів до сенату.

Львівське воєвідство: вибрані сенаторами з листи УНДО ч. 18: 1) Др Троян Корнило, адвокат в Ходорові; 2) Кисілевська Олена, редакторка „Жіночої Долі“; 3) о. Татомир Юліян, парох Луки к. Самбора. Голоси, які впали на листу ч. 22 і инші укр. листи змарновані і через те Українці стратили оден або навіть два мандати, а Поляки зискали аж 5 мандатів, жиди 1 мандат. От наслідки кирині.

Тернопільське воєвідство: вибрані з листи УНДО-а ч. 18: 1) Др Горбачевський Антін, адвокат в Ворткові; 2) Кузьмин Микола, господар зі села Озірна пов. Зборів; 3) Баранюк Василь, кандид. адвок. Заліщики.

Станиславівське воєвідство: вибраний з листи УНДО-а ч. 18: Тарнавський Мирон — був ґенерал укр. армії — тепер господар Черниця пов. Броди; з листи укр. соц. радикалів ч. 22 вибраний: Др. Іван Макух, адвокат у Товмачи.

Волинське воєвідство не вибрало ані одного сенатора Українця; листа Ч: 8 (Сельроб) одержали оден мандат.

З листи державної увійдуть ще до сенату: Володимир Децикевич і Михайло Галущинський. Так отже Українці здобули до сенату 8 мандатів (сельробів не рахуємо, бо це інтернаціоналісти). А що М. Галущинський вибраний до сойму в станиславівськім окрузі, то через це опорожнить ся цей мандат і послом стане о. Ганушевський Мих. парох в Угорниках к. Станиславова.

✝

Микола Ґурський

службовик Повітового Союза Кооператив в Перемишлі, помер д. 6. березня в 24 р. життя. Похорон відбувся д. 8. березня. — В цвіті життя тяжка недуга (чахотка) перетяла нитку життя многонадійного молодця. Покійник по укінченню фахової практики обняв службу в Повітовім Союзі Кооператив і тут працював, аж доки тяжка недуга не повалила його з ніг. В службі відзначався взірцевою солідностю та обовязковістю. Але Покійника не вдоволяла праця торговельна. В вільних хвилях цілою душею віддавався він драматичному мистецтву, маючи до неї вроджений талан. Тому і став він душею „Драматичного Кружка ім. Лесі Українки“. Знаменитий режісер, перворядний артист, якого гру подивляли всі, що колинебудь бачили його на сцені. Це був артист з „божої ласки“ і колиб обставини дозволили йому були скінчити драматичну школу, його карієра скінчилась би була на дошках найбільших театрів. Тому й наш драматичний кружок поніс невіджаловане страту. Покійника на місце вічного спочинку відпровадило численно зібране громадянство, а над відкритою могилою попращав його до слів трогаючою промовою пос. Др. Загайкевич. Вічная Память Покійникови!

Від 55 літ вироблюваний Реґенератор И. Машевського одиноке, правдиве, відмолоджуюче молоко до волосся, не фарбує — а привертає сивому волоссю натуральну первісну краску поручає **Аптика і Дроґерія під „Звіздою“** вул. Францішканська ч. 24 в Перемишлі. Постійно впливає безліч замовлень з провінції, котрі полагоджується відворотною почтою.

Новинки

НОВИЙ ПРОМИСЛ НА СЕЛІ. На полях коло Рембертова відбувались через кілька днів артилерійні вправи в стрілянню. Богато набоїв вилетіло з гармат, але вони не експльодували. Дооколичні селяни зробили собі нове жерело зарібку. Вони визбирували набої, осторожно їх розбирали і мідяну гільзу продавали варшавським гандлярам. Також селянин Іван Вош злакомився на зарібок і пішов збирати набої. І знайшов. Приніс набій до хати і як його розбирав, він вибух і лакомому селянинови розшарпав пальці на кусні. Добре, що на тім скінчилося. — Цей новий випадок є новою пересторогою, що треба бути дуже обережним з найденими артилерійними набоями, бо можна собі не лиш біди а й смерти напитати.

Рубають ліс. Мешканці села Недільско коло Замостя відчували великий брак дерева, хоть довкола простягаються великанські ліси ґрафа Замойського. Оноді селяни пішли з сокирами і зачали самовільно рубати ліс. Ґраф прикликав поліцію, але селяни ставили їй опір. Щой-но сальви карабінові, віддані в повітрє, привернули спокій. Але чи на довго?

Найщасливша матір. В країні Фляндрії, в Бельгії, живе селянин Гуль-де-Бан, якого жінка породила двайцять другу дитину. Всі діти жиють і тому родина цего селянина є тепер найбільшою в Бельгії. Недавно навідався до неї сам бельгійський король з королевою. Тоді родина селянина мала ще „лишень“ 21 дітей, а що-йно пізнійше прийшло на світ двайцять друге. Тому що хата селянина була за мала щоб помістити таке велике число дітей, а жінка селянина була знову при надії, уладжено прилюдну складку і зібрано тільки грошей, що вистарчать на будову нового великого дому! Закладини фундаментів дому відбудуться разом з хрестинами 22. дитини. Цеї урочистости доконає папський нунцій з Брукселі, — монсеніор Мікара, в присутности заступника короля, високих духовників і урядовців.

МАШИНА ДО ШИТТЯ. Сього року минуло століт, як винайшли машину до шиття. Винайшов її французький кравець Тімоне з міста Сен Есієн. Його машина була деревляна і шила одним швом „ланцюжковим“. Машина працювала пять разів скорше ніж руки. Тімоне отворив невеличку робітню, що спершу добре розвивалась. Се викликало невдоволенне серед конкурентів і вони розбили робітню і фабрику. Винахід використав Американець Ґент, що зробив таку машину, якої нині уживаємо.

ЦЕРКОВНІ ЦВІТИ

поручає на свята

Стефанія Погорецька в Стрию

вул. Шевченка 6.

Гарні, тревалі цвіти матеріяльні, укладаєся на бажаннє в однім тоні, пр.: з диких рож, з гіяцентів, пелярґонії, камелії, або з цвітів мішаних.

КИТИЦІ ДО СВІЧОК менші 4 і 6 зол. пара — середні 8 зол. пара — і великі 10 зол. пара.

КИТИЦІ СТОЯЧІ на престіл — менші 25 зол. пара — середні гарні (70 цм. високі) коштують 40 зол. пара і великі 60 зол. пара.

ВІНЦІ НА ОБРАЗИ вузші 6 зол. — широкий 8 зол. і найширший 10 зол. за метер.

При більших замовленнях на сплати!

КІЛЬКО МИШЕЙ І ЩУРІВ В МОСКВІ? Большевики обрахували, що в Москві є 2½ міліона щурів і 14 міліонів мишей, котрі роблять річно шкоди 15½ міліонів руб. В цілій державі большевицькій роблять шкоди річно 520 міліонів рублів. В цім році большевицький уряд зачне винищувати щурів, бо вони не тільки роблять шкоду, але також поширюють всякі заразливі недуги. Цікаве, яким способом большевики обрахували, кілько щурів і мишей є в Москві і в цілій державі. Мабуть це звичайна большевицька бляґа. А большевики є майстрами бляґи!

ЧОЛОВІК З ҐУМИ. Біблія оповідає, що до нашого зросту не можемо додати і ліктя. Але один американськмй артист цирковий Йон Віллярд вміє так витягатися, що продовжує своє тіло о 20 цм. Також шию свою може звужати або розширяти о 7 цм. Той панок не має клопоту з ширшими ковнірцями. Може до них свою шию пристосувати. Коли йому хтось дасть плащ з довгими рукавами, то він тим не журиться. Прбдовжує легко свої руки о 14 цм. Цей артист каже, що кождий чоловік може через вправу продовжувати своє тіло і це не є шкідливе для здоровля. Називають його „чоловіком з ґуми“.

З СУДОВОЇ САЛІ. Феська, жінка господаря Івана Бузька внесла скаргу проти Варвави, жінки Петра Журавля. Свідком є Гриць Жук. Суддя каже до пошкодованої, щоб представила свою кривду. Феська Бузькова говорить так: Прошу високого суду, то було в суботу. Сонце вже зайшло, а я вертаю від сусідки до дому. Затопилам в печи, наставилам вечеру, аж пригадалам собі, що я не порахувала курий. Треба йти... Іду я до курника, числю пальцем курки... числю... одної бракує. Аж ми віддих заперло: котрої? Ще раз призираюся — дивлюсь моєї „жовтої“ — найкращої нема. Відразу ми щось тьохнуло — то певно Журавлиха, ніхто лиш Журавлиха. Я ти дам, ти лайдачко. (Суддя перериває: так в суді не можна говорити, бо замкну!). Є то прошу сендзі, я лиш так собі подумала. Не говорю нічо, чекаю пару днів — у вівторок є торг в місті. Там найду свою „жовту“ хотьбим ціле місто збушувала. В вівторок пару покладків в кошелик і іду до міста. Ходжу то сюди то туди, ніби торгую, ніби купую, а голові все одно моя „жовта“. Так до полудня, ба вже час: до дому. Аж приходжу перед склеп Мошка Рудого. Дивлюси — мало ми очи не вилізуть, а то моя „жовта“ в коши того паршивого сидить. Наробила я ґвалту, звідки паршивий має мою „жовту“. А тут людий назбігалось, вже і поліцай є. Не помогла жидівська шахрація, він мусів сказати, що то Журавлиха продала. А тут дідько і її несе. Повний кошик чогось накупила. Кинулася я на неї і булабим її роздерла, але поліцай не дав. А Журавлиха, як гадина, до мене: Чо си напасти шукаєш — то моя курка. Абим дітей своїх не застала, як то не моя. Аж трафилися кум Гриць Жук, коби здорові. От і кажуть: ви кумо і ви кумо не робіть публіки. Най сама курка розсудить чия вона. Напоїли ми жовту нагодували і йдемо до дому. Приходимо аж до межі, яка між нашими хатами. Кум Гридько поставили курку на межі і чекаємо. А курка страслася, скулилася і дивилася (адвокат Феськи: мала до вибору чотири сторони світа). А відтак моя жовта впрост до моєї хати. Я не подурую їй — думаю си і пішлам до пана месіяша. Суддя переслухав обжаловану та свідка і видав вирок: 5 днів арешту і кошти. Виходили судовим коритарем. Журавлисі іскрились очи, аж слезами зайшли. Кляла на пів голос Феську. А Феська, якби її на 100 коней посадив, злобно говорила: Ти Журавлихо, хотіла прибратися пірєм моєї жовтої. А не дочеканнє твоє. Гний в криминалі, Гриць Жук успокоював обі.

З життя наших установ.

На основі осягненого порозуміння між синдикатом українських економічних установ а одним з великих заграничних реасекураційних товариств вдалося остаточно сотворити трівкі господарські основи для дальшого існування і розвитку одинокого українського товариства обезпечень на життя і ренти „КАРПАТІЯ“ у Львові. Підвищено основний фонд Товариства до суми 220.000 зл., а рівночасно переведено в наслідок рішення Державного Уряду Контролі Обезпечень вальоризацію передвоєнних уділів Товариства до висоти 10% їх передвоєнної вартости, а саме в той спосіб, що власникам кождих 10 передвоєнних листів буде видаватися в заміну за них 1 золотовий уділ вартости 100 зл. На випадок представлення до виміни уділових листів в числі меншім як 10, буде видаватися їх власникам за один передвоєнний уділ вартости 100 корон один відтинок одного золотового уділу вартости 10 золотих.

Повищий повновплачений основний фонд Товариства в сумі золотих 220.000 уміщено згідно з постановами обовязуючих польських асекураційних приписів в части в вартісних пупілярних 8% заставних листах Банку Господарства Краєвого, а в части в твердій валюті американських долярів і швайцар. франків. Рівночасно Надзірна Рада Товариства на своєму послідному засіданню дня 24. лютого ц. р. порішила: навязати взаємини з одним з великих швайцарських реасекураційних договів; поробити сейчасові заходи для значного обниження (від 3–9%) дотеперішних тарифових премій Товариства та впровадження нових обезпеченевих комбінацій; підняти в свойому часі задля евентуального переведення фузії Товариства „Карпатія“ з товариством обезпечень „Дністер“, що є допустиме на основі польського асекураційного реґулятину.

Сі відрадні обставини вказують на те, що зруйнована війною одна з наших наймолодших установ відбудовується, а маючи поважний повновплачений і як слід забезпечений основний фонд в сумі 220.000 зл. та опираючися на корисних реасекураційних договорах, дає запоруку повної своєї відбудови та своєчасного виконання своїх зобовязань та спопуляризовання і поширення ідеї життєвих обезпечень серед нашого народу.

Повідомлюючи про це загал нашого громадянства, уважаємо, що воно обовязане піддержати наше одиноке українське товариство обезпечень на життя, тому, бо „Карпатія“ є — як і всі наші народні інституції — добром цілого нашого народу. Обовязком проте всіх Українців є пильнувати цього добра і дбати про збільшення єго на користь і славу народу.

Тому обовязок всіх Українців обезпечати своє життя тільки в одинокім українськім Товаристві на життя і ренти „КАРПАТІЯ“ у Львові. Рівночасно взивається всіх власників передвоєнних уділових листів, щоби вони зголошувалися в бюрах Товариства Руська 18. І. п. зі своїми передвоєнними уділами для їх переміни на нові золотові уділові листи.

Др. Стефан Федак вр.
о. Василь Лициняк вр.
Др. Михайло Волошин вр.

ПОДЯКА.

З волі Всевишнього забрала передчасно невмолима смерть нашого дорогого сина, брата і приятеля бл. п. МИКОЛУ ҐУРСЬКОГО. В сих тяжких хвилях спішили з розрадою ті, що співчували нам і їм на сім місци складаємо щире спасибі. о. Ігумену Мартинюкови за уділення св. Тайн. О. Мягкому за провід похорону та О. Демянчукові, Диріґентам і хористам, котрі дуже гарним, душу зворушуючим співом звеличили сумний похід, ВПану Меценасові Загайкевичеві за теплі, щирі прощальні слова, всім, всім що щиро віддали йому послідний довг присутністю на похороні складає сердечне „спасибі“.

Рідня і приятелі.

Ґаздині інтеліґентної, чесної, працьовитої, спокійної солідної доматорки, яка умілаб смачно вибагливо варити, печи, особи молодої, здорової корпулентної і симпатичної пошукується до самостійного заряду хатою самітного. Брунеткам першенство. Зголошення до Адміністрації „Укр. Гол.“ під „Гармонія“.

НЕЗВИЧАЙНІ ПРИКМЕТИ.

C-Z-W

MYDŁO Z LWAMI

1. Гарний, великий і практичний формат.
2. Приємний, тревалий відсвіжуючий запах.
3. Богате в товщ, чисте і лагідне.
4. Густа і мягка піна.
5. Незвичайна сила чищення.
6. Найбільша видатність, ощадність і дешевість

„FOSFOR“
ФАБРИКА ШТУЧНИХ НАВОЗІВ
Lwów
PLAC MARJACKI 6/7¹ Telefon 44-48

СУПЕРФОСФАТИ: кістні і фосфорово-азотові, МІНЕРАЛЬНІ і амонякальн.
РЕФОРМФОСФАТИ: кістні і мінеральні від 18 до 26% P_2O_5 !!
ТОМАСИНИ: „Колюмета“ — „ЗВІЗДА“ і инші краєві і заграничні
СОЛІ поташові і КАЇНІТ — АЗОТНЯК — САЛІТРА (ХОЖОВСЬКА) амонов.
САЛІТРА хілійська — СІРЧАН амоновий
Вапно навозове палене і мелене (97% CaO) — Вапно будівляне.
ФОСФОРИТИ палені і мелені (CaO і розп. P_2O_5
Достава ваґоново і деталічно по фабр. цінах і на найвигіднійших услівях кредитових.

Секція Ради Службовців „Супруга“ в Перемишлі, місто вінця на могилу бл. п. товариша Миколи Ґурського службовика Повіт. Союза Кооператив складає на Рідну Школу квоту зл. 30.35.

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

Др. Прийма Остап
орд. в Перемишлі, Ринок 12 в нутрішних і жіночих недугах, просвітлює Рентґеном висвітлює кварцевою лямпою і Солюксом.

Др. Михайло Коз
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Спеціяліст всіх недуг жіночих та акушер
б. лікар клін. в Берліні та Дрезні
Др. А. РАЙФ
Перемишль
Водна 2 (ріг Ринку). Телеф. 450.

БЛЯТИ СТАЛЕВІ,
варстати ткацькі поспішні і килимарські, нити, човники, ґремплі до чесання вовни і лену, пріядилки, оліярні, механічні варстати, також килими о народних взорах поручає фабрика „TEXTYL“ в Раві Руській дім васний.

Спродам молочарню
з комплетним урядженнєм за 300 долярів, в перемиськім окрузі, котра витворює річно 60—70 метричних цетнарів десерового масла. Або видержавлю на приступних умовах. Зголошення приймає Михайло Мартяк, Перемишль, Липовиця.

БЕЗПЛАТНО
висилаємо кождому цінник на: полотна, простирала, постіль, рушники, обруси, готове білля, колдри, капи і тд.
Продаж деталічна — Ціни фабричні.
На провінції цінник необхідним дороговказом при закупні. Оказія також і для відпродавців. Адрес:
Tkalnia Krajowa Łódź, Aleja 1 Maja 45.

„Жіноча Доля“ Коломия 1-го березня ч 5-те. Рік видання IV. Зміст: Павло Сірий: В роковини смерти Тараса Шевченка. Марійська Підгірянка: Сестрі-Українці О. К. На передодні виборів. Подяка Ольги Кобилянської. П. Кривоносюк: Боротьба з алькоголізмом. Шевченківське свято. Жіночий рух. Cherly: Китайський театр. Американсько-канадійський відділ. Дописи з Вінніпеґу. Е. Стахо а: Про ощадність. Др. В. Ганьківський: Недуги дитинки. Часть господарська. Що варити. Насаджування квочок. Ріжне.

410 вартісних предметів
15 зол. 80 сот.
Під кличем мінімальний зиск, а великий оборот висилаємо по одержанню письменного замовлення комплет, що складається з слідуючих предметів: 1) годинник мужеський, ніклевий, швайцарський, з добрим ходом. 2) 1 ланцюшок до годинника позолочений або ніклевий. 3) 1 бритва заграничная доброї якости. 4) 1 пендзель до голення з добрим волосом. 5) мисочка до голення з алюмінюм. 6) 3 хусточки мужеські великі. 7) 1 пара мужеських ґумових підвязок з добрим замком. 8) 1 краватка шовкова у всіх красках. 9) 1 гребінь кишеньковий з футераликом. 10) 1 ножик сталевий. 11) 1 пара спинок з амер. золота або срібла і ще 399 предметів конче потрібних в кожнім домі і для кождого чоловіка. Цілий цей комплет висилаємо лише за зол. 15 сот. 80, такий самий в ліпшій якости Л. зол. 18 сот. 80, якість Н зол. 21 сот. 80. Комплети висилаємо почтою в добрім опакованню без ніякого завдатку. Платиться при відборі. — За опаковання і посилку платить купуючий. Неподобаючийся комплет приймаємо відворотно та вертаємо готівку.
Без ризика! Без ризика!
Замовлення просимо адресувати:
ПОЛЬСЬКА КОНКУРЕНЦІЯ
ВАРШАВА — НАЛЄФКІ Ч. 23.

Рік залож. 1842. — 85 рік істнування.
ОКРУЖНА АПТИКА Ґ. ШАНЦЕРА
давніш Шварца
Маґістер М. ЛЯВФЕР
Перемишль, ул. Францішканська 5.
напроти костела ОО. Францішканів.

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ
одиноку найліпшу і своєрідну
ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЄҐАНТ
О. Левицької і Ски.
Львів, Кордецького 51.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ“

ГРОБІВЦІ
і ПАМЯТНИКИ
виконує
найтаньше і найсолідніше
Александер Круль
Перемишль, вул. Словацького.

ДРОҐЕРІЯ
і ПЕРФУМЕРІЯ
МАҐІСТРА М. ЛЯВФЕРА
ПЕРЕМИШЛЬ,
Міцкевича 2 (побіч двірця колієвого).

Дешево і на вигідних умовинах заплати!
БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІЯЛ:
цемент, ґіпс, гашене і тверде вапно, палена дахівка, дахова папа ізоляційна і т. п. до набуття в фірмі
„БУДУЛЕЦЬ“
Перемишль, ул. Коперніка 25
тел. ч. 407.

Спробуй а переконаєшся!!
„Фосфоліна“ до швидкого тучення свинь **„Фосфоліна“**
побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4½ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою
В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.
МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

Найдешевше жерело закупу.

Позір! П. Т. Позір!
Кооперативи і сільські Крамниці
Гуртівний склад волічки, вовни, копу, заполочку, бавовни до вишивок в мотках Klark DMC, шовку, шпулькових ниток, Harland, Тройки, гарасівок, стяжок, крепінок, коронок, обшивок, тасємок, гребінів, ґузиків, ножів, батогів, паперців і туток „Солялі“, зошити, всілякі паперові вироби і шкільні прилади, як також ВЕЛИЧЕЗНИЙ ВИБІР ҐАЛЯНТЕРІЙНИХ ТОВАРІВ
по найдешевших цінах поручає
передвоєнна знана фірма основана 1904 р.
Лев Левен
Станиславів, Ринок ч. 15 вхід від вул. Берка ч. 3.

УВАГА
Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.
Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише
в одинокій українській ліярні дзвонів
Михайла Брилинського
у Львові-Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

Аптика і Дроґерія під „Звіздою“
істнуюча від 50 літ
в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24 (біля вежі)
поручає всякі аптичні ліки і всі артикули входячі в круг дроґерії.

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький

З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.